

اقتصاد و مقاومتی: تولید اشتغال

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
بسیج ملی

شماره: ۹۶/۳۰۷۰۷۴

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۹/۲۷

دارد

شماره:

تاریخ:

پوست:

- جناب آقای مهدیان، مدیر عامل محترم بانک توسعه تعاون؛

- جناب آقای صالح آبادی، مدیر عامل محترم بانک توسعه صادرات ایران؛

- جناب آقای جقازردی، مدیر عامل محترم بانک سپه؛

- جناب آقای افخمی، مدیر عامل محترم بانک صنعت و معدن؛

- جناب آقای شهیدزاده، مدیر عامل محترم بانک کشاورزی؛

- جناب آقای بت شکن، مدیر عامل محترم بانک مسکن؛

- جناب آقای حسین زاده، مدیر عامل محترم بانک ملی ایران؛

- مدیر عامل محترم شرکت دولتی پست بانک؛

- جناب آقای مقدم نودهی، مدیر عامل محترم بانک تجارت؛

- جناب آقای سهمانی اصل، مدیر عامل محترم بانک رفاه کارگران؛

- جناب آقای زراعتی، مدیر عامل محترم بانک صادرات ایران؛

- جناب آقای بیگدلی، مدیر عامل محترم بانک ملت؛

- جناب آقای رسول اف، مدیر عامل محترم بانک آینده؛

- مدیر عامل محترم بانک اقتصاد نوین؛

- جناب آقای ابراهیمی، مدیر عامل محترم بانک انصار؛

- جناب آقای پور سعید، مدیر عامل محترم بانک ایران زمین؛

- جناب آقای پرویزیان، مدیر عامل محترم بانک پارسیان؛

- جناب آقای قاسمی، مدیر عامل محترم بانک پاسارگاد؛

- جناب آقای عسکرزاده، مدیر عامل محترم بانک حکمت ایرانیان؛

- جناب آقای عقیلی کرمانی، مدیر عامل محترم بانک خاورمیانه؛

- جناب آقای قربانی، مدیر عامل محترم بانک دی؛

- مدیر عامل محترم بانک سامان؛

- مدیر عامل محترم بانک سرمایه؛

- جناب آقای پیشرو، مدیر عامل محترم بانک سینا؛

- جناب آقای محمدپورزرنندی، مدیر عامل محترم بانک شهر؛

- مدیر عامل محترم بانک قوامین؛

- مدیر عامل محترم بانک کارآفرین؛

جمهوری اسلامی ایران - شعبه تهران - شعبه مرکزی

شماره: ۹۶، ۱۹۳۱۱۸

تاریخ: ۹۶، ۱۰/۲

شماره:
تاریخ:
ساعت:
اربع:

- جناب آقای بنائی، مدیر عامل محترم بانک مشترک ایران - وفزوللا؛
- جناب آقای حسین زاده، مدیر عامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت؛
- جناب آقای اکبری، مدیر عامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران؛
- مدیر عامل محترم مؤسسه اعتباری توسعه؛
- جناب آقای رضایی، مدیر عامل محترم مؤسسه اعتباری کوثر مرکزی؛
- جناب آقای جوادی، مدیر عامل محترم مؤسسه اعتباری ملل؛
- مدیر عامل محترم مؤسسه اعتباری نور؛
- جناب آقای نعیمی، مدیر عامل محترم مؤسسه اعتباری کاسپین؛

با سلام؛

احتراماً، همان گونه که مستحضرنند؛ به موجب بند (ب) ماده (۱۷) "قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران"، مقرر شده: «به منظور افزایش سرعت و کارایی گردش حساب های درآمدی و هزینه ای دولت، شفاف سازی و ایجاد امکان نظارت بر خط بر کلیه حساب های دستگاه های اجرایی و کاهش اثرات منفی عملیات مالی دولت بر نظام بانکی، کلیه حساب های بانکی اعم از ریالی و ارزی برای وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکت ها، سازمان ها، دانشگاه های دولتی و اعتبارات دولتی نهادهای عمومی غیردولتی، صرفاً از طریق خزانه داری کل کشور و نزد بانک مرکزی افتتاح می شود. دستگاه های یاد شده موظفند کلیه دریافت ها و پرداخت های خود را فقط از طریق حساب های افتتاح شده نزد بانک مرکزی انجام دهند» و وفق تبصره (۲) بند یاد شده، «نحوه انتقال حساب های دستگاه های مذکور به بانک مرکزی و هزینه کرد آن توسط بانک های عامل، مطابق دستورالعملی خواهد بود که حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی، به تصویب شورای پول و اعتبار می رسد». همچنین، بنابر بند (الف) ماده (۲۰) "قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور"، «کلیه دستگاه های موضوع بند (الف) ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ که تاکنون حساب هایشان را نزد بانک مرکزی متمرکز ننموده اند، موظفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون کلیه حساب های بانکی خود را بر اساس دستورالعملی که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می رسد، نزد آن بانک متمرکز نمایند. تمامی بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی و وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز موظف به همکاری با بانک مرکزی در اجرای این ماده می باشند».

با عنایت به مراتب فوق، به پیوست یک نسخه «دستورالعمل بند (ب) ماده (۱۷) قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اقتصاد مقاومتی: تولید- اشتغال

پیشنهاد مشترک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه شده و در یکهزار و دویست و سی و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۶/۷/۲۵ شورای پول و اعتبار به تصویب رسیده است، ارسال می گردد. خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶، به قید تسریع به تمامی واحدهای آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت به عمل آید.

در خاتمه مستدعی است در صورت هر گونه ابهام، پرسش و یا نقد و نظری پیرامون انتقال و تمرکز حسابهای مورد اشاره نزد بانک مرکزی از جمله مفاد دستورالعمل مذکور و فرآیندهای اجرایی امر، مراتب رأساً به مدیریت کل محترم ریالی و نشر بانک مرکزی منعکس شود. /۳۵۳۴۴۵/الف

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

عبدالمهدی آرجمنده
حمیدرضا غنی آبادی
۳۸۱۶

رونوشت:

جامعه حسابداران رسمی ایران، جناب آقای علوی، دبیر محترم جامعه حسابداران رسمی ایران، جهت استحضار.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان برنامه و بودجه

«دستورالعمل بند (ب) ماده ۱۷ قانون برنامه پنج ساله

ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و

بند (الف) ماده ۲۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های

توسعه کشور»

مردادماه ۱۳۹۶

بسمه تعالی

مقدمه:

به استناد بند "ب" ماده (۱۷) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و بند "الف" ماده (۲۰) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، به منظور ساماندهی حساب‌های دولتی در شبکه بانکی کشور و ایجاد تمرکز لازم در بانکداری دولت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، همچنین تأمین مصالح ملی کشور در خصوص احصاء صحیح درآمدهای دولت، دستیابی به آمار و اطلاعات دقیق و به‌موقع از حساب‌های درآمدی دولت، کنترل مناسب گردش حساب‌های هزینه‌ای، کنترل هر چه بیشتر نقدینگی، ممانعت از استفاده نادرست از منابع دولتی، شفاف‌سازی و ایجاد امکان نظارت بر خط بر کلیه حساب‌های دستگاه‌های اجرایی و کاهش اثرات منفی عملیات مالی دولت بر نظام بانکی کشور، دستورالعمل بند (ب) ماده ۱۷ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و بند (الف) ماده ۲۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور که از این پس به اختصار "دستورالعمل" نامیده می‌شود، تهیه و تدوین می‌گردد.

الف - مستندات قانونی:

- ۱- ماده (۸) و بند "ب" ماده (۱۷) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴
- ۲- بند "الف" ماده (۲۰) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰
- ۳- بند "ز" ماده (۱) و ماده (۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۰۴
- ۴- بند (۹) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی ۱۳۹۲/۱۱/۲۹
- ۵- قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۰۳/۲۵
- ۶- مواد ۱ تا ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸
- ۷- مواد (۳۹)، (۴۳)، و (۷۶) و (۱۲۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶/۰۶/۰۱
- ۸- ماده (۵) آئین‌نامه اجرائی فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) (تصویب‌نامه شماره ۸۸۵۲۸ هیأت وزیران)، مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۱۷
- ۹- ماده (۲۲) قانون عملیاتی بانکی بدون ربا (بهره)، مصوب ۱۳۶۲/۰۶/۰۸
- ۱۰- ماده واحده قانون طرز استفاده از تبصره ۲ ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور، مصوب ۱۳۵۴/۱۲/۱۲
- ۱۱- بند "ز" ماده (۱۰) و بند "الف" و تبصره‌های ذیل ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۰۴/۱۸

ب- تعاریف:

ماده ۱- اصطلاحاتی که در "دستورالعمل" به کار رفته است، دارای معانی مشروحه زیر می‌باشد:

۱-۱- "بانک مرکزی": بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۱-۲- "مؤسسات اعتباری": بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، صندوق‌های قرض‌الحسنه و تعاونی‌های اعتبار که به موجب قانون تأسیس شده و یا مجوز خود را از "بانک مرکزی" دریافت نموده و تحت نظارت این بانک قرار دارند.

۱-۳- "خزانه": معاونت نظارت مالی و خزانه‌داری کل کشور.

۱-۴- "بانک عامل": "مؤسسات اعتباری" که در چارچوب "دستورالعمل" برای افتتاح و نگهداری حساب با "بانک مرکزی" قرارداد عاملیت منعقد می‌نمایند.

۱-۵- "دستگاه‌های اجرایی مشمول": نهادهای عمومی غیردولتی در موارد استفاده از بودجه عمومی دولت؛ وزارتخانه‌ها؛ مؤسسات دولتی؛ شرکت‌های دولتی؛ دانشگاه‌های دولتی؛ سازمان‌های دولتی؛ شرکت‌های دولتی موضوع بند (۳) ماده (۱۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی؛ دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، ایمیدرو و ایدرو و شرکت‌های تابع آن‌ها و کلیه دستگاه‌های موضوع بند (الف) ماده ۱۲ قانون پولی و بانکی کشور به استثنای "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" و مواد ۱، ۲ و ۴ قانون مدیریت خدمات کشوری

۱-۶- "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول": شهرداری‌ها و مؤسسات و شرکت‌های زیرمجموعه که بیش از ۵۰ درصد سهام آن‌ها متعلق به شهرداری‌ها است؛ در موارد استفاده از منابع غیربودجه‌ای.

۱-۷- "حساب‌های دولتی":

۱- حساب تمرکزی (غیر قابل برداشت): حسابی که در اجرای قوانین بودجه سنواتی و سایر قوانین و مقررات موضوعه به نام "خزانه" جهت وصول درآمدها و سپرده‌های "دستگاه‌های اجرایی مشمول" با مجوز "خزانه" نزد "بانک مرکزی" افتتاح و نگهداری می‌گردد.

۲- حساب پرداخت (قابل برداشت): حسابی که بنا به درخواست "دستگاه‌های اجرایی مشمول" و با مجوز "خزانه" نزد "بانک مرکزی" افتتاح و نگهداری می‌گردد.

۳- حساب "خزانه": "حساب تمرکزی" و "حساب پرداخت" کلیه منابع عمومی دولت که به نام "خزانه" و نزد "بانک مرکزی" افتتاح و نگهداری می‌گردد.

۴- حساب خزانه معین استان: "حساب تمرکزی" و "حساب پرداخت" منابع عمومی دولت در استان‌ها که به نام خزانه معین و نزد "بانک مرکزی" افتتاح و نگهداری می‌گردد.

۸-۱- "حساب‌های بانکی": کلیه حساب‌های "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران

۹-۱- "خدمات بانکی": عبارت است از انجام هرگونه فعالیت در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه که حسب مورد توسط "بانک مرکزی" و "مؤسسات اعتباری" به تقاضای مشتری صورت پذیرفته و ارائه آن بعضاً مستلزم اخذ کارمزد از مشتری باشد. مواردی که در ذیل به آن اشاره می‌گردد از جمله انواع "خدمات بانکی" به شمار می‌رود:

۱- ارائه انواع ابزارهای پرداخت؛

۲- دریافت، پرداخت، نقل و انتقال وجوه ریالی و ارزی؛

۳- دریافت و جمع‌آوری وجوه انواع قبوض خدمات شهری، ودایع و نظایر آن‌ها؛

۴- گشایش انواع اعتبار اسنادی و صدور انواع ضمانت‌نامه؛

۵- قبول و نگهداری اشیاء گران‌بها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق امانات؛

۶- ارائه خدمات مربوط به وجوه اداره شده؛

۷- تضمین بازخرید اوراق بهادار صادره؛

۸- انتشار یا عرضه اوراق مشارکت ریالی و ارزی در داخل و خارج از کشور؛

۹- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)؛

۱۰- ارائه خدمات مشاوره‌ای از قبیل سرمایه‌گذاری، خدمات مالی، مدیریت دارایی‌ها و...؛

۱۱- انجام وظایف وکالت و نمایندگی طبق قوانین و مقررات مربوطه؛

۱۲- حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با مؤسسات اعتباری داخل و خارج؛

۱۳- ترخیص کالا از بنادر و گمرکات به حساب مؤسسات اعتباری؛

۱۴- انجام خدمات کارگزاری سهام و اوراق بهادار برای مشتریان؛

۱۵- پذیره‌نویسی سهام شرکت‌های در شرف تأسیس و یا افزایش سرمایه شرکت‌ها؛

۱۶- وصول مطالبات اسنادی؛

۱۷- وصول سود سهام مشتریان به حساب آن‌ها.

۱۰-۱- "سامانه‌های بین‌بانکی": عبارت است از زیرساخت‌های بین‌بانکی تسویه، پیام‌رسانی و انتقال

الکترونیکی وجوه در شبکه بانکی کشور

۱-۱- "بانکداری متمرکز": عبارت است از سامانه‌ای یکپارچه و منسجم که کلیه حساب‌ها در آن نگهداری شده و تمامی عملیات لازم برای ارائه "خدمات بانکی" توسط آن مدیریت می‌شود و به "سامانه‌های بین‌بانکی" متصل می‌باشد.

۱-۱۲- "سامانه نسیم": سامانه "بانکداری متمرکز" "بانک مرکزی"

ج- فرآیند اجرایی:

ماده ۲- "بانک مرکزی" ضمن فراهم آوردن زیرساخت‌ها و امکانات مورد نیاز جهت "بانکداری متمرکز" و اتصال به "سامانه‌های بین‌بانکی"، تمهیدات لازم برای نگهداری "حساب‌های دولتی" مورد نیاز هر یک از "دستگاه‌های اجرایی مشمول" و "حساب‌های بانکی" مورد نیاز "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" و انجام عملیات وصول درآمد؛ پرداخت و حسب مورد و به درخواست "دستگاه‌های اجرایی مشمول" و "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" به صورت پرداخت الکترونیکی را فراهم می‌نماید.

ماده ۳- تمامی "حساب‌های دولتی" اعم از ریالی و ارزی برای "دستگاه‌های اجرایی مشمول" باید از طریق "خزانه" و نزد "بانک مرکزی" افتتاح و نگهداری گردد.
تبصره- "مؤسسات اعتباری" و شرکت‌های بیمه دولتی مادامی که از مواد ۳۹ و ۷۶ قانون محاسبات عمومی مستثنی باشند، از رعایت مفاد این ماده مستثنی هستند.

ماده ۴- تمامی "حساب‌های بانکی" اعم از ریالی و ارزی برای "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" باید صرفاً نزد "بانک مرکزی" افتتاح و نگهداری گردد.

ماده ۵- "مؤسسات اعتباری" مجاز به افتتاح و نگهداری "حساب‌های دولتی" برای "دستگاه‌های اجرایی مشمول" و "حساب‌های بانکی" برای "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" نیستند.

ماده ۶- "بانک مرکزی" تمهیدات لازم به‌منظور پایش اطلاعات "حساب‌های دولتی" و "حساب‌های بانکی" را برای نقطه تماس واحد "دستگاه‌های اجرایی مشمول" و "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" فراهم می‌نماید.

ماده ۷- بانک مرکزی تمهیدات لازم برای دسترسی برخط "خزانه" به اطلاعات "حساب‌های دولتی" "دستگاه‌های اجرایی مشمول" را فراهم می‌نماید.

ماده ۸- "دستگاه‌های اجرایی مشمول" و "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" موظفند؛ تمامی عملیات بانکی موردنظر خود را صرفاً از طریق "حساب‌های دولتی" و "حساب‌های بانکی" افتتاح‌شده نزد "بانک مرکزی" و به‌واسطه "سامانه نسیم" انجام دهند.

تبصره- "دستگاه‌های اجرایی مشمول" و "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" می‌توانند در مورد برخی "خدمات بانکی" که توسط "بانک مرکزی" ارائه نمی‌گردد، بدون افتتاح حساب و حسب مقررات و ضوابط مربوط، از طریق "مؤسسات اعتباری" اقدام نمایند.

ماده ۹- تعیین نرخ و نحوه محاسبه و پرداخت کارمزد "خدمات بانکی" مربوط به "حساب‌های دولتی" و "حساب‌های بانکی" نزد "بانک مرکزی" مطابق مصوبات شورای پول و اعتبار توسط "بانک مرکزی" صورت می‌گیرد.

ماده ۱۰- نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران می‌توانند "حساب‌های بانکی" خود را صرفاً نزد یکی از "بانک‌های عامل" که به استناد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، بانک دولتی محسوب می‌شوند و به تأیید ستاد کل نیروهای مسلح رسیده باشند، افتتاح و نگهداری نمایند.

ماده ۱۱- تعیین مهلت انتقال "حساب‌های بانکی" "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" به "بانک مرکزی" و انتخاب "بانک عامل" تا مهلت تعیین شده، توسط "بانک مرکزی" صورت می‌گیرد.

ماده ۱۲- هر گونه تغییر در مفاد "دستورالعمل" پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و رئیس کل "بانک مرکزی" قابل اعمال و لازم‌الاجرا می‌باشد.

د- نظارت و کنترل:

ماده ۱۳- نظارت بر حسن اجرای مفاد "دستورالعمل"، درخصوص "مؤسسات اعتباری" بر عهده "بانک مرکزی" و درخصوص "دستگاه‌های اجرایی مشمول" بر عهده "خزانه" می‌باشد.
تبصره: تخلفات ناشی از عدم رعایت مفاد "دستورالعمل" توسط "دستگاه‌های اجرایی مشمول"، "سایر نهادهای عمومی غیردولتی مشمول" و "مؤسسات اعتباری"، مشترکاً با تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی و "بانک مرکزی" به مراجع قضایی و نظارتی (سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات کشور) ارجاع خواهد شد.

«دستورالعمل بند (ب) ماده ۱۷ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و بند (الف) ماده ۲۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» در یک مقدمه و چهار بخش شامل ۱۳ ماده و ۳ تبصره در یک‌هزار و دویست و سی و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۲۵ شورای پول و اعتبار تصویب گردید.